

Sygn. akt IV U 425/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Cezary Wieczorek

Protokolant: st. sekr. sądowy Beata Zięba

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2013 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania Zespołu (...) w R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 26 lutego 2013 roku znak: (...)

z dnia 26 lutego 2013 roku znak: (...)

z dnia 26 lutego 2013 roku znak: (...)

w sprawie Zespołu (...) w R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe

z m i e n i a zaskarżone decyzje w ten sposób, że stwierdza, iż stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe, obowiązująca płatnika składek Zespół (...) w R. nie ulega podwyższeniu o 50 % (pięćdziesiąt procent) w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2009 roku do 31 marca 2010 roku, w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2010 roku do 31 marca 2011 roku oraz w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2011 roku do 31 marca 2012 roku;

Sygn. akt IV U 425/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 19 września 2013 roku

Decyzjami z dnia 26 lutego 2013 roku wydanymi na podstawie ustawy z dnia 20 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r., nr 167, poz. 1322, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenia wypadkowe obowiązującą odwołującego jako płatnika składek Zespół (...) w R. należy podwyższyć w roku składkowym obejmującym okres:

- od 1 kwietnia 2009 roku do 31 marca 2010 roku o 50 % (decyzja znak: (...)),
- od 1 kwietnia 2010 roku do 31 marca 2011 roku o 50 % (decyzja znak: (...)),
- od 1 kwietnia 2011 roku do 31 marca 2012 roku o 50 % (decyzja znak: (...)).

Powyższe decyzje organ rentowy wydał w związku ze złożoną w dniu 17 grudnia 2012 roku korektą dokumentów ZUS IWA za rok 2008, w której podano liczbę poszkodowanych w wypadku 1 i uległa zmianie ustalona stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy trwający 1 kwietnia 2009 roku do 31 marca 2010 roku, od 1 kwietnia 2010 roku do 31 marca 2011 roku, od 1 kwietnia 2011 roku do 31 marca 2012 roku ustalona w wysokości 0,84 % na 0,93 %. Zwiększona stopa stanowi 1,40 %.

Od powyższych decyzji odwołał się płatnik składek. Wyjaśnił, iż w styczniu 2009 roku złożył deklaracje za 2008 i sam ustalił składkę na 1,20 %, albowiem Zespół (...) potraktował jako nowo powstałą jednostkę oświatową i w takiej w wysokości opłacał składki. Tym samym wypadek przy pracy z 2008 roku, został potraktowany, jakby miał miejsce w jednostce działającej do 31 grudnia 2008 roku. Dopiero po konsultacjach w ZUS płatnik ustalił nową stopę na poziomie 0,84 %, sugerując ZUS, że winna być ona na poziomie 0,93 %. Przy złożeniu deklaracji nie wskazano wypadku za 2008 rok. Nie było to działanie zawinione, bowiem i tak płatnik opłacał składki od zawyżonej stopy procentowej. Ponadto za styczeń i luty 2010 płacił składkę od 0,93 %, gdyż miał wątpliwości co do tego co ustalił ZUS - organ rentowy polecił skorygować składkę na 0,84 %. Świadczenie poszkodowanemu w wypadku w 2008 roku było wypłacane przez ZUS. Odwołujący zgadza się z ustaloną stopą na poziomie 0,94 % ale nie z nałożoną karą pod postacią podwyższenia stopy o 50 %.

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach wniósł o ich oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Od stycznia 2009 roku Zespół (...) i (...) w R. został połączony z gimnazjum i powstał jeden twór tj. Zespół (...) w R.. Wówczas A. Z. – inspektor ds. oświaty w Urzędzie Gminy w M. sporządziła druk ZWPA i wyłączyła wszystkich pracowników zatrudnionych w dwóch połączonych jednostkach z ZUS-u. Jednocześnie zgłosiła jedną nowo powstałą jednostkę i wszystkich tam zatrudnionych pracowników do ZUS, ustalając nową składkę dla jednostki zgodną z grupą PKD dla oświaty o wartości 1,20%. Taka składka była odprowadzana do ZUS przez 3 miesiące. Następnie odprowadzała do ZUS składkę wypadkową 0,93 %. Do końca roku 2009 odprowadzała taką składkę wypadkową. Pod koniec grudnia 2009 roku zaczęły się konsultacje z ZUS w sprawie wysokości składki wypadkowej i wówczas ZUS pisemnie decyzją ustalił nową wysokość składki wypadkowej w wysokości 0,84 %. Płatnik miał wątpliwości czy taka składka ma być wpłacona, z tego powodu postanowił, że nie będzie wycofywać z ZUS pieniędzy z tytułu nadpłaconych składek. W 2012 roku u płatnika została przeprowadzona kontrola ZUS, w trakcie której zaczęto sprawdzać dokładnie ilość pracowników, także zatrudnionych w roku 2007 i w 2008. Wówczas zorientowano się, że w 2008 roku miał miejsce wypadek w pracy, który powinien być ujęty w tym druku IWA, a nie został tam uwzględniony. Płatnik stał na stanowisku, że Zespół (...) i (...) w R. skoro przestał istnieć z dniem 31 grudnia 2008 roku i wszelkie zdarzenia jakie tam miały miejsce do tej daty nie dotyczą już nowo powstałego Zespołu (...) w R., który zaczął funkcjonować od 1 stycznia 2009 roku. W związku z tym odwołujący był przekonany, że wypadek, który zdarzył się w 2008 roku nie obciąża Zespołu (...) w R. jako nowego podmiotu i dlatego nie ujmowałam go jako wypadku w pracy, który się wydarzył w Zespole (...). O tym, że Zespół (...) w R. jest traktowany przez ZUS jako następcą Zespołu (...) i (...) w R. płatnik zorientował się dopiero po kontroli inspektora ZUS w 2012 roku. Podawanie niższej składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku 2009 i 2010 nie było wynikiem celowego działania płatnika składek. Składki w wysokości 0,84 % były ustalane decyzjami ZUS i dopiero po kontroli w grudniu 2012 roku zostały przeprowadzone korekty, a składka wypadkowa została zwiększona przez ZUS na 0,93 %.

Po sporządzeniu wszelkich korekt okazało się, że niedopłata składki na ubezpieczenie wypadkowe za cały 3-letni okres tj. od 1 stycznia 2008 roku do 31 marca 2011 roku wyniosła zaledwie 20 lub 25 zł. Płatnik składek dokonał przelewu tej kwoty na konto ZUS.

dowód: zawiadomienie o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, deklaracje rozliczeniowe – koperta k. 42, zeznania A. Z. k. 61-62

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, których autentyczności i mocy dowodowej żadna ze stron postępowania nie zakwestionowała. Sąd oparł również swoje ustalenia na zeznaniach A. Z., która szczegółowo wyjaśniła postępowanie płatnika składek w spornym okresie. Z zeznań tych jednoznacznie wynika, iż odwołujący się Zespół (...) nie miał zamiaru wprowadzać w błąd organu rentowego, zwłaszcza, iż pomimo ustalenia przez ZUS składki w mniejszej wysokości i tak przez pewien czas opłacał wyższą.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie Zespołu (...) w R. zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy organ rentowy zasadnie zastosował wobec płatnika składek Zespołu (...) w R. stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek nie kwestionował wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obliczonej po skorygowaniu danych na 0,93%.

Zgodnie z treścią art. 31 ust. 3 w zw. z ust. 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r., nr 167, poz. 1322, z późn. zm.), kategorię ryzyka dla płatnika składek ustala się w zależności od ryzyka określonego wskaźnikami częstości:

- 1)poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem;
- 2)poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich;
- 3)zatrudnionych w warunkach zagrożenia,

na podstawie danych przekazanych przez płatnika składek za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe.

Wskazane wyżej dane płatnik składek przekazuje do dnia 31 stycznia danego roku za poprzedni rok kalendarzowy w informacji zawierającej w szczególności:

- 1)dane identyfikacyjne płatnika składek, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 2)rodzaj działalności według PKD;
- 3)liczbę ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego;
- 4)adres płatnika składek (art. 31 ust. 6 ustawy wypadkowej).

Stosownie do art. 31 ust. 10 cyt. ustawy, płatnik składek jest zobowiązany do złożenia korekty informacji, o której mowa w ust. 6, w ciągu 7 dni od:

- 1)stwierdzenia nieprawidłowości we własnym zakresie;
- 2)otrzymania zawiadomienia o stwierdzeniu nieprawidłowości przez Zakład.

Z powyższego wynika, że informacja o pracownikach poszkodowanych w wypadkach jest informacją bardzo istotną, która w znaczący sposób wpływa na wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

W Zespole (...) w R. w 2008 roku zdarzył się wypadek przy pracy. Płatnik składek przesyłając organowi rentowemu druk ZUS IWA zawierający dane będące podstawą ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy obejmujący sporny okres, omyłkowo nie poinformował o zdarzeniu 2008 roku, albowiem stał na stanowisku, że Zespół (...) i (...) w R. skoro przestał istnieć z dniem 31 grudnia 2008 roku i wszelkie zdarzenia jakie tam miały miejsce do tej daty nie dotyczą już nowo powstałego Zespołu (...) w R., który zaczął funkcjonować od 1 stycznia 2009 roku.

Pracownicy odwołującego się płatnika składek zorientowali się, że błędnie nie ujeli w dokumentach informacji o wypadku przy pracy, w trakcie kontroli ZUS w 2012 roku. Złożenie błędnej deklaracji spowodowało zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, którą ustalono na 0,84%. Prawidłowa wysokość stopy procentowej dla spornych okresów rozliczeniowych winna wynosić 0,93%.

Zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, m. in. dotyczących osób poszkodowanych w wypadkach, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę. W myśl ust. 4 powołanego przepisu, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 i 2, płatnik składek zobowiązany jest złożyć brakującą informację lub dokonać korekty nieprawidłowej informacji.

Zasadność wymierzenia wyższej składki może podlegać ocenie sądu ubezpieczeń społecznych, do którego przysługuje odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nakładającej taki obowiązek. W doktrynie przyjmuje się, że jedynie zawinione zachowanie płatnika kwalifikuje się do subsumcji niniejszego przepisu. Świadczy o tym nie tylko sam przepis stwierdzający obowiązek opłaty odsetek jedynie za zwłokę, ale także przepis karnoprawny art. 219 k.k., który to statuuje umyślny czyn zabroniony polegający na niedopełnieniu obowiązków związanych z ubezpieczeniami społecznymi. Jeśli zatem płatnik składek przekazał obiektywnie nieprawdziwe dane, będąc przekonany o ich zgodności z rzeczywistością, odpada podstawa dla naliczenia mu stopy procentowej składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych (por. Sebastian Samol, Komentarz do ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych). Również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 czerwca 2011 r., I UK 15/11, Lex nr 964457 stwierdził, że artykuł 34 ust. 1 ustawy z 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych pozwala na zastosowanie sankcji w nim przewidzianej tylko w przypadku podania nieprawdziwych danych, a nie danych nieprawidłowych.

W niniejszej sprawie płatnik omyłkowo nie przekazał do ZUS informacji o jednej osobie poszkodowanej w wypadku w 2008 roku. Spowodowało to zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w spornych okresach rozliczeniowych. W sytuacji gdy płatnik w 2012 roku zorientował się, że popełniono błąd, niezwłocznie złożył korektę deklaracji, ujmując w niej informację o zaistniałym w 2008 roku wypadku. Organ rentowy dysponując prawidłowymi danymi słusznie skorygował stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe na 0,93%. Organ rentowy nieprawidłowo jednak podwyższył ustaloną na nowo stopę procentową składki o 50%, tj. do 1,4%. Płatnik nie przekazał informacji o wypadku wyłącznie wskutek błędnego przekonania, jego działalność nie było nacechowane chęcią wprowadzenia organu rentowego w błąd. Podkreślenia wymaga, że obowiązek obciążenia płatnika sankcją w postaci zwiększonej o 50% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe powstaje wyłącznie w wypadku świadomego wprowadzenia organu rentowego w błąd. W przedmiotowej sprawie nie zaistniały zatem przesłanki do naliczenia przez ZUS opłaty dodatkowej w wysokości 50% stopy procentowej na ubezpieczenie wypadkowe.

Z ustaleń Sądu jednoznacznie wynika, że odwołujący się Zespół (...) nie zgłosił wypadku przy pracy z 2008 roku, bowiem uznawał, że jest nowym płatnikiem. Poza tym sam ustalił początkowo stopę procentową na 1,20 %, gdyż

płatnik traktował (...) jako nową jednostkę i przez cały 2009 rok opłacał wyższe składki. Oznacza to, że brak informacji o wypadku w 2008 roku nie był działaniem zawinionym. W ocenie Sądu istotna jest również okoliczność, iż płatnik zaniżone składki na ubezpieczenie wypadkowe płacił w wyniku błędnej informacji, jaka została mu udzielona w tym zakresie przez pracowników ZUS Inspektorat w L.. W sytuacji kiedy taka błędna informacja nie zostałaby odwołującemu się udzielona przez pracowników organu rentowego, składki na ubezpieczenie wypadkowe byłyby uiszczane przez Zespół (...) w R. w prawidłowej, a nawet zawyżonej kwocie. Powyższe świadczy zdaniem Sądu jednoznacznie o tym, że nie było celowym działaniem ze strony odwołującego opłacanie składek na ubezpieczenie wypadkowe w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami w zaniżonej kwocie. Należy mieć również na uwadze minimalną różnicę powstałą w wyniku uiszczania składek na ubezpieczenie wypadkowe według zaniżonej stawki 0,84 %.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd na podstawie art.

477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że stwierdził, iż stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe, obowiązująca płatnika składek Zespół (...) w R. nie ulega podwyższeniu o 50% w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2009 roku do 31 marca 2010 roku, w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2010 roku do 31 marca 2011 roku oraz w roku składkowym od 1 kwietnia 2011 roku do 31 marca 2012 roku.